

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL III KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

Õppeaine:	Muusikaõpetus
Klass:	8. klass
Tunde nädalas ja õppeaastas:	1 tund nädalas, kokku 35 tundi
Rakendumine:	1.sept. 2016
Koostamise alus:	Põhikooli riiklik õppekava

ÕPPEAINE KIRJELDUS

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid. Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine, muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltan Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaajaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilase silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud kontserdipaikadesse, teatritesse. Õpilaste

üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus. Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaaarmastust. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamise;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE MUUSIKAÕPETUSES:

Kultuuri- ja väärtuspädevus:

Muusikaõpetuses nagu ka kõikides teistes õppeainetes on oma roll õppekavas nimetatud üldpädevuste arendamisel ja kujundamisel. Muusikaõpetuses tõuseb eelkõige esile väärtuspädevus, mis kujuneb nii muusikakultuuri ja kultuuripärandi tutvustamise kui ka

omandamise kaudu. Kultuuriloo õppimine avardab õpilase silmaringi, aitab omandada edaspidiseks iseseisvaks eluks vajalikke teadmisi, oskusi ja kogemusi, loob seoseid nii erinevate õppeainete kui ka inimelu erinevate valdkondade vahel, kasvatab ja arendab huvi ja armastust muusika ja kunsti vastu.

Enesemääratluspädevus, ettevõtlikkus- ja sotsiaalne pädevus: Muusikat saab õpetada ainult muusika kaudu, seetõttu on muusikaõpetuses väga oluline anda võimalus loometegevuseks ja praktiliseks musitseerimiseks. Nende tegevuste kaudu õpib õpilane tundma ja hindama ennast, oma võimeid ja rolli kollektiivis, mis on oluline enesemääratluspädevuse arengus ning sellele toetudes areneb koostööoskus ja oskus hinnata kaasõpilasi ja nende töid. Osalemine koorilaulus, ühislaulmine klassis, erinevate ülesannete täitmine rühmatöös.

Õpipädevus: Toetub praktilisele musitseerimisele, mille käigus areneb oskus analüüsida ja hinnata enda ja teiste muusikalisi tegevusi, teadmisi ja oskusi. Erinevate muusikaliste tegevuste käigus, näiteks muusikainstrumentide mänguvõtete, muusikalise kirjaoskuse või noodilugemisoskuse omandamine, kujundatakse oskusi, mis on aluseks elukestva muusikaharrastuse tekkele.

Matemaatikapädevus: Matemaatikapädevuse kujundamist toetavad õppetegevused ja ülesanded, mis on seotud loogilise mõtlemise arendamisega. Kuuldud muusika analüüsimine ja oma arvamuse või hinnangu põhjendamine; erinevates muusikalistes tegevustes (omalooming, pillimäng) loogiliste lahenduste leidmine.

Digipädevus. Loovtööde tegemine, esitluste koostamine erinevate vahenditega. Digitaalsete õppematerjalide kasutamine jm.

LÕIMING TEISTE VALDKONNAPÄDEVUSTE JA AINEVALDKONDADEGA:

Muusika õppeaine kuulub kunstiainete valdkonda, mille moodustavad muusika ja kunst. Ühiseks eesmärgiks kunstiainete õpetamisel on teadmiste ja oskuste rakendamine praktiliste tegevuste kaudu – loovuse ja õpioskuste arendamine. Nii muusikas kui ka kunstis pööratakse tähelepanu infotehnoloogia ja meedia loodud virtuaalse keskkonna käsitlemisele kunstidega seoses, seejuures ka autorikaitsega seotud teemadele.

Eesti keel – rahvalaulud edastavad meile kunagi kasutatud keelt, keelevorme ja sõnavara. Kaasaegsete laulude kaudu tutvuvad õpilased nii paljude heliloojate kui ka luuletajate loominguga. Muusikateoreetiliste ja muusikaajalooliste tekstide lugemine avardab õpilaste silmaringi, arendab sõnavara, õpetab kasutama omandatud terminoloogiat ja mõisteid, väljendama ennast emakeeles, kasutades muusikalist oskussõnavara.

Kirjandus – muusikaõpetus ja kirjandus arendavad õpilase oskusi, nt lugemisoskust. Laulude õpetamise juures on väga oluline õpilasele rääkida laulu sõnade autorist, kelleks on kirjanduse tunnist tuttavad kirjanikud, luuletajad. Laulu teksti analüüsimine, mõtestamine. Rahvaloomingu kaudu soodustatakse õpilasel kujundliku mõtlemise oskuse, keele, kultuuriloolise tausta mõistmise oskuse arengut.

Võõrkeeled – info hankimine Internetist. Erinevate maade rahvamuusika õppimine ja võõrkeelsete laulude laulmine. Vene muinasjutud ja muusikalised tõlgendused muusikas. Vene koolkonna heliloojad ja nende looming.

Matemaatika – muusikateooria - arvude omavahelised seosed. Taktimõõdu õppimisel saab toetuda matemaatikas juba omandatud murdarvude tundmisele.

Ajalugu – ajaloo isikustamine toimub muusikas läbi heliloojate elulugude käsitlemise. Muusika peegeldab oma ajastu nägu ning sõltub ajastust – milline on aeg, selline on ka muusika. Inimeseõpetus – tunnete väljendamine, arvamuse esitamine, põhjendamine. Sallivuse kasvatamine.

Ühiskonnaõpetus – meedia, teabekeskond, infoühiskond, autoriõigused, eetika. Eestis ilmuvate muusikaajakirjade, raadio- ja telesaadete tutvustamine õpilastele.

Loodusõpetus – muusika kuulamine (nt linnulaul). Laulud koduloomadest, looduslikel pillidel loodushäälte jäljendamine. Aastaajad – muusika kuulamine. Eesti rahvamuusika – Eesti jõed, järved, linnad.

Bioloogia – Inimene – hingamine, laulmise ajal õige hingamine. Hääleaparaat. Helide maailm.

Füüsika – Helilained, võnkumine.

Kehaline kasvatus – muusikaline liikumine, muusikaline eneseväljendus. Kehapillil musitseerimine. Loov liikumine, erinevad muusikastiilid, tantsustiilid

LÕIMING ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL III KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

Muusikaõpetust on kõikides kooliastmetes võimalik ja vajalik seostada kõikide õppekava läbivate teemadega.

- 1) Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – teemad ja õppetegevused, mille kaudu läbivat teemat käsitletakse: muusika kuulamine, kontsertide ja muusikalavastuste külastamine, omaloomingu ettevalmistamine ja ettekandmine, pillimäng.
- 2) Keskkond ja jätkusuutlik areng – teemad ja õppetegevused: temaatiline laulurepertuaar, rütmipillide valmistamine erinevatest looduslikest materjalidest, kooriliikumise traditsioon.
- 3) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – osalemine koorilaulus, laulupidude protsess ja selles osalemine, kontserdi- ja teatrikultuur.
- 4) Kultuuri identiteet – kodukoha ja eesti muusikaga tutvumine, erinevate maade rahvamuusikaga tutvumine, pärimusmuusika, laulupidude traditsioon, laulutekstide mõtestamine.
- 5) Teabekeskond – tutvumine erinevate andmebaasidega ja meediakeskkonna võimaluste kasutamine, autorikaitsega seotud õigused ja kohustused.
- 6) Tehnoloogia ja innovatsioon – erinevate tehnoloogiate kasutamine muusika loomisel, salvestamisel, esitamisel, arvutimuusika.
- 7) Tervis ja ohutus – müra ja vali muusika, erinevate instrumentide mänguvõtetega tutvumine, hääle õige tekitamine ja kasutamine.
- 8) Väärtused ja kõlblus – kultuuri rolli teadvustamine igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine ülekoolilistel, valla ja maakonna muusikaüritustel

ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL III KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

ÕPPETEGEVUS

- 1) Lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) Taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) Võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) Kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades õpilaste individuaalsust;
- 5) Rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) Õppekäigud, kontserdid, teatrid, muusikakoolid, looduskeskkond, raamatukogud jne;
- 7) Kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat

III KOOLIASTME ÕPPETEGEVUSED:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine kooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL III KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (muusikakoolid).

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes, mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
4) oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
6) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
7) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
8) väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
9) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
10) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
11) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
12) valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
13) kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

ÕPPEAINE SISU 8. KLASS

Laulmine

Hääle omapära, loomulik kehahoid, hingamine, selge diktsioon, puhas intonatsioon ja väljendusrikkus. Muusikateadmiste teadlikustamine üksi, kui ka rühmas lauldes.

Laulurepertuaari valimine ja põhjendamine. Ühe ja kahehäälsed laulud, kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laulud. Lauluvara „Eesti hümn“, „Laul põhjamaast“, „Saaremaa valss“.

Pillimäng

Keha, rütmi ja plaadpillide kasutamine iseseisvates palades. Muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine.

Omalooming

Improvisatsioonid keha, rütmi ja plaadpillidel. Kindlas vormis rütmilised ja meloodilised kaasmängud. Lihtsate laulusõnade välja mõtlemine. Muusikaline karakter läbi loomingulise liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber ning muusikateose ülesehitus). Pop, rock, jazz stiilide eristamine. Põhja ja Ladina-Ameerika, Hispaania muusikatraditsioonidega tutvumine. Pop-muusika Eestis. Muusika analüüsimine läbi oskussõnavara. Autoriõigused ja sellega kaasnevad kohustused (Internet)

Muusikaline kirjaoskus

- 1) Helivältsused, rütmid, pausid muusikalises tegevuses.
- 2) Õpitud taktimõõtude arvestamine musitseerimisel
- 3) Helistikud
- 4) Elektrofonid, klahvpillid

FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND

Naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HI-FI, noodijoonestikuga tahvel, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti. Häälestatavad plaadpillid, 6-keelsed väikekanded, õpilastele musitseerimiseks, CD-d, DVD-d kasutamise võimalus.

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel. Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

ÕPPEKÄIGUD

Arutlemine, analüüsimine, põhjendamine muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil. Muusikalise oskussõnavara kasutamine. Külastada koolikontserte või teatrietendusi üks kord poolaasta jooksul

ÕPPEVARA

1. A. Sepp, A. Skuin, J. Ojakäär, K. Sepp „Muusikaõpik 8. klassile”
2. A. Skuin, K. Sepp „Muusikaõpetuse töövihik 8. klassile”
3. CD-de kogumik 8. klassile